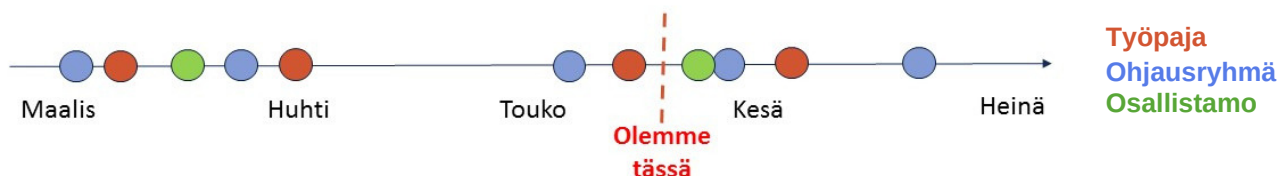

MISSÄ MENNÄÄN #onnehkä2019

Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelman hankkeen aikana työstetään yhteisiä onnettomuuksien ehkäisytöiden tavoitteita, joissa painotetaan vaikuttavuutta, ilmiölähtöisyyttä ja asiakaskeskeisyyttä. Asiakasnäkökulma pyritään huomioimaan osallistamalla asiakkaita ja heitä edustavia tahoja. Lisäksi työssä kuullaan herkällä korvalla muita viranomaisia. Hankkeessa syntyvä toimintaohjelma on strateginen. Se määrittää ja ohjaa tulevaisuuden pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn tekemistä.

Tapautui viime jaksossa

Hankkeessa lähdettiin liikkeelle hahmottamalla haastatteluiden ja kyselyiden avulla sidosryhmien ja asiakkaiden tarpeita liittyen yhteiseen turvallisuustyöhön. Toimintaohjelman hahmottelu aloitettiin ensimmäisessä varsinaisessa työpajassa (törmäyttämössä) pohtimalla niitä vaikuttavuustavoitteita, joihin turvallisuustyöllä loppujen lopuksi pyritään. Tunnistettiin ne yhteiskunnalliset ilmiöt, jotka täytyy ottaa haltuun näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Toisessa törmäyttämössä käsiteltiin tavoitteiden vaatimia muutoksia ja niihin liittyviä sidosryhmiä sekä kunkin sidosryhmän roolia.

Ilmiöluokka	Ilmiöön liittyvät tekijät	Aktiivinen toimijuus	Koettu turvallisuus	Palvelujen saatavuus	Yhteinen työ
Asenteet ja tunnekokemus	1. Kiinnostus 2. Halu vaikuttaa ja toimia 3. Uskallus toimia 4. Positiiviset kokemukset	x	x	x	x
Kulttuuri ja jaetut käsitykset	1. Luottamus yhteiskuntaan 2. Yhteiskunnan segregaatio 3. Arjen hektisyys, kiire 4. Yksinäisyys	x	x	x	
Osaaminen ja kyvykkyys	1. Fyysinen toimintakyky 2. Sosiaalinen toimintakyky 3. Kansalaistaitojen hallinta 4. Osaamisen kehittyminen	x	x	x	
Tieto ja teknologia	1. Oikean tiedon saatavuus 2. Digitalisaatio 3. Proaktiivinen viestintä	x	x	x	x
Ymmärrys ja yhteistyö	1. Yhteiset tavoitteet 2. Yhteinen ymmärrys 3. Siilorajat ylittävä yhteinen työ	x	x	x	x
Toimintaympäristön muutokset	1. Ikääntyminen 2. Eriarvoistuminen 3. Palvelujen keskittyminen 4. Haavoittuvuuden lisääntyminen	x	x	x	

Kolmanteen työpajaan mennessä saadut tulokset on tiivistetty yllä olevaan taulukkoon, jossa on kuvattu vaikuttavuustavoitteet (oikealla ylhäällä) ja niihin liittyvät yhteiskunnalliset ilmiöt (vasemmalla laidassa). Ruudukossa kuvataan kunkin tavoitteen suhdetta kuhunkin ilmiöön. Tumma väri tarkoittaa tiiviimpää suhdetta. Tästä jatkettiin kolmannessa työpajassa, josta lisää seuraavassa kappaleessa.

Muutoksia sorvaamassa

Viimeisin eli kolmas työpaja (törmäyttämö) pidettiin viime viikolla Helsingissä legendaarisessa Sonckin salissa. Arvokas lasikatolla varustettu sali tarjosi runsaasti tilaa raikaille ajatuksille. Päivän agendalla oli pohtia aiemmin hahmotettuihin muutostarpeisiin vaadittavia konkreettisia tekoja sekä sidosryhmien rooleja. Näitä tekoja tarkasteltiin yhdessä tunnistettujen yhteiskunnallisten ilmiöiden kautta.

Tähän mennessä tunnistettuja muutostavoitteita ovat: Tähän mennessä tunnistettuja muutostavoitteita ovat: Ikäihmisten turvallisuuden alueellisen tilannekuvan muodostaminen, Lasten ja nuorten turvallisuuspääoman kasvattaminen, Yhteistyön lisääminen etsivässä työssä onnettomuuksien ehkäisemiseksi, Välittämisen tunteen lisääminen vahvistamalla yhteistoimintaa ja suhdetta asiakkaaseen, Kansalaisten, yritysten ja laitosten sekä viranomaisten sähköiset palvelut 100 % käytössä vuoteen 2021 mennessä, Arjen turvallisuuden toimintakyvyn vahvistaminen, Kansalaiset aktivoituvat huolehtimaan ja ottamaan vastuuta omasta ja muiden turvallisuudesta nykyistä enemmän, Kotiin tuotettujen palveluiden muuttaminen turvallisuuden aktiivisiksi toimijoiksi vuoteen 2023 mennessä, Ikäihmisten, Kotihoidon asiakkaisen sekä aistirajoitteisten palokuolemat ja tapaturmat vähenevät 50 % vuoteen 2024 mennessä.

Parhailaan meneillään olevassa välityöskentelyssä työskennellään lisäksi seuraavien muutostavoitteiden parissa: Nuorten yleisen turvallisuusosaamisen kehittäminen ja pelastustoimen tuominen helpommin lähestyttäväksi, Monialaisten turvallisuuden oppimiskokonaisuuksien kehittäminen kouluille, Maahanmuuttojärjestöjen parempi hyödyntäminen ja aktivointi tiedon välittäjänä ja foorumina, Teollisuuden strategisen kumppanuusmallin kehittäminen onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä Paikkatiedon hyödyntäminen ikääntyneiden turvallisuuden parantamiseksi.

Viime työpajassa oli mukana kokemusasiantuntijoita, jotka edustivat nuoria, ikäihmisiä, opettajia, maahanmuuttajia, taloyhtiöitä ja tuotantoteollisuutta. He toivat arvokasta näkemystä muutosten eteen tarvittaviin tekoihin. Lisäksi kokemusasiantuntijat antoivat näkemystä siitä, millaisia muutoksia tarvitaan tähän asti tunnistettujen lisäksi. Nämä tarpeet määrittivät parhaillaan meneillään olevan välityöskentelyn aiheet. Heidän osallistumisestaan pidettiin erittäin hyödyllisenä ja myös kokemusasiantuntijat itse kokivat panoksensa merkitykselliseksi. He ravistelivat pelastustoimen perinteistä organisaatiolähtöistä ajattelua ja rohkaisivat asettamaan asiakkaan tarpeen keskiöön.

Seuraavassa jaksossa

Maanantaina 27.5. jatketaan toisen sidosryhmäseminaarin (osallistamon) merkeissä. Seminaariin on ilmoittautunut noin 50 eri sidosryhmien edustajaa mukaan lukien muutama törmäyttämön osallistuja. Ensimmäinen seminaari sai hyvän vastaanoton ja keskustelu oli varsin aktiivista, joten myös tällä kertaa odotukset ovat korkealla. Tilaisuudessa jatketaan keskustelua asiakkaan näkökulman kirkastamiseksi toimintaohjelmassa sekä pelastustoimen roolista yhteiskunnan turvallisuuden kehittämisessä. Keskustelua hyödynnetään etenkin konkreettisten muutoksiin vaadittavien tekojen jäsentämisessä.

Seuraavassa ja samalla viimeisessä törmäyttämössä 5.6. keskitymme toimintaohjelmassa määriteltyjen tavoitteiden seurantaan ja johtamiseen liittyviin asioihin. Toimintaohjelman sisältöön voi kuka tahansa edelleen vaikuttaa ottamalla yhteyttä oman pelastuslaitoksen/järjestön edustajaan tai hankkeen vastuuvirkamieheen Jari Lepistöön. Hankkeen loppuseminaarin ajankohta 15.8. klo 12-15 kannattaa jo nyt laittaa kalenteriin. Tilaisuus on avoin kaikille. 100 ensimmäistä ilmoittautunutta mahtuu paikalle. Seminaari toimii samalla toimintaohjelman toteutuksen yhteistyön aloitustilaisuutena.

Hanke päättyy heinäkuun lopussa. Toimintaohjelmaluonnos laitetaan lausunnonlehdelle elokuun alkupuolella. Lausuntoaika on noin kuukausi, jonka jälkeen toimintaohjelmaa tarvittaessa tarkennetaan. Tarkennusten jälkeen toimintaohjelma hyväksytään ja otetaan käyttöön 1.1.2020.

**OSALLISTU
KESKUSTELUUN
#ONNEHKÄ2019**

LISÄTIETOJA:

Jari Lepistö
pelastusylitarkastaja, HTM
Sisäministeriö
p. 050 4136805
jari.lepisto@intermin.fi
Twitter: @jari_lepisto

Hankkeen työpajoissa mukana:

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

**Pelastuslaitosten
kumppanuusverkosto**

Suomen Pelastusalan
Keskusjärjestö

SPEK

SUOMEN PALOPÄÄLYSTÖLIITTO
FINLANDS BRANDBEFÄLSFÖRBUND

PELASTUSOPISTO

HÄTÄKESKUSLAITOS
NÖDCENTRALSVERKET

Lisäksi sidosryhmätyössä mukana:

Liikenneturva, Mielenterveyden keskusliitto, Nuohousalan keskusliitto, Omakotiliitto, Opetushallitus, Poliisihallitus, Suomen kiinteistöliitto, Kuntaliitto, Suomen palomiesliitto, SPR, Suomen Sopimuspalokuntien Liitto, Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Vanhustyön Keskusliitto, ympäristöministeriö, Maanpuolustuskoulutusyhdistys, Ehkäisevä päihdetyö Ehyt ry, STM, Omaishoitajaliitto, OAJ, Lapsiasiavaltuutetun toimisto, Elinkeinoelämän Keskusliitto, NuVa ry, EPT-verkosto, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Finanssiala ry, Keskuskauppakamari, Kirkkohallitus, Turvallisuuskomitea, Suvanto ry, Turun yliopisto, Suomen Partiolaiset, Invalidiliitto, Kehitysvammaliitto, R3 Maahanmuuttajanuorten tuki ry, Karkkilan kaupunki, Tredu, Hyria säätiö, SSAB.